

Het informatieve van het informele Sociaal-organisatorische lessen van de pandemie

Roland Bal, Erasmus Universiteit Rotterdam

Daan Westra, Universiteit Maastricht

ZonMw congres 'Van pandemie naar pandemisch paraat'

Maandag 16 September 2024

Twee projecten

Leren dansen met een virus:
Sturen van een meervoudige
crisis in de zorg

Bert de Graaff, Sabrina Rahmawan-Huizenga, Jenske Bal,
Syb Kuijper, Martijn Felder, Lotte Zwart, Karin Kalthoff,
Hester van de Bovenkamp, Iris Wallenburg, Roland Bal

**Uitproberen, aanpassen,
opbranden?**

**Daan Westra, Bram Fleuren, Rachel Gifford, Frank van de
Baan, Lieze Poesen, Fred Zijlstra, Dirk Ruwaard**

Twee werkwijzen

‘Multi-sited etnografie’ van bestuur en besluitvormingsprocessen in de zorg gedurende de pandemie

- Observaties
- Interviews
- Informele gesprekken

- 3 ROAZ-en plus overige regio's en landelijke partijen (bijv. LCPS)

‘Meervoudige mixed-method case studie’ van aanpassingen van ziekenhuizen en gevolgen voor welzijn van medewerkers

- Documenten
- Interviews
- 4 vragenlijstrondes onder medewerkers

- 5 ziekenhuizen (binnen 1 ROAZ)

Gezamenlijke lessen voor pandemische paraatheid

1

Veerkracht = Paraatheid

Gezamenlijke lessen voor pandemische paraatheid

Informele netwerken (binnen en buiten de organisaties)
bleken essentieel

Beperkt zicht op ontwikkelingen in de (nabije) toekomst, grote
mate van onzekerheid

Proces van continue reflectie en aanpassingen

Gezamenlijke lessen voor pandemische paraatheid

2

Paraatheid $\neq$ Veerkracht

Gezamenlijke lessen voor pandemische paraatheid

Plannen en protocollen gemaakt op basis van het bekende
(i.e. het verleden)

Formele inspraak vaak beperkt tot / gericht op specifieke
groepen

Oefeningen en simulaties nauwelijks toegepast

Gezamenlijke lessen voor pandemische paraatheid

3

Slack → Veerkracht

Gezamenlijke lessen voor pandemische paraatheid

De zorg als zeer efficiënt systeem met weinig tot geen
buffercapaciteit (i.e. slack)

Groot beroep op (individuele) professionals maar voor hoe
lang en tegen welke prijs?

Onze blik op (wat er nodig is in) de toekomst

↑ personele druk = ↓ veerkracht = ↓ paraatheid

Gelijkwaardige samenwerkingsverbanden organiseren
op verschillende niveaus

Actieve(re) rol van sociale c.q. organisatiewetenschappers

Reflecties...?

